

TOT PAGAT

Número 6

Butlletí de l'Associació Francesc Pujols

Tardor del 2004

La natura no és moral: sembla artística i és científica (Pujols)

Francesc Pujols, una estrella del rock and roll

Quimi Portet -artista local i pujolsià contrastat- interpreta la cançó "Francesc Pujols" en el seu últim disc, *La Terra és plana* (Global, 2004). Portet (Vic, 1957) ha compostat i canta un veritable himne de la tribu pujolsiana, amb la inspiració sintonitzada en el grup amerindi Redbone.

"A causa de la Guerra Civil i els quaranta anys de dictadura –diu Quimi Portet– hi ha un lapsus a Catalunya en el qual va quedar oblidada tota una època molt interessant, que va de finals del segle XIX fins a la Guerra Civil. Hi havia una civilització molt curiosa i peculiar, amb uns personatges fora de sèrie: Sagarra, Pla, Rusiñol, Casas... Potser el més incatalogable de tots és Francesc Pujols, la persona que representa millor la bonhomia d'aquella època. Eren uns personalitats paradoxals, persones molt cultivades que al mateix temps podien ser molt rudimentàries si calia, i que ens resulten molt entranyables perquè durant molt de temps ens va semblar que pertanyíem a un país buit; i realment pertanyíem a un país buit, però perquè l'havien buidat.

"Aquest ha estat un país brillant, i obviament en Dalí n'ha estat l'exemple més espectacular. Per mi i per molts amics meus, el més representatiu és en Francesc Pujols. Sempre m'ha cridat molt l'atenció perquè era un personatge que no tenia una professió concreta, d'un ambient molt català en el bon sentit de

la paraula. Una persona que anava de filòsof pel món amb unes teories molt peculiars i *sui-generis*.

"L'any 36 es va acabar una civilització que potser tinc mitificada perquè només l'he vista als llibres. No he passat gana, no he vist els pistolers de la patronal. Em penso que els bípedes d'aquest país (i els quadrúpedes que vulguin, també) tenim el deure de recuperar-ho. Recuperar una cosa que era molt divertida i suggeridora. No hi podem renunciar: tenim un passat espectacularment graciós i de bona geia. No estic parlant d'assassins, ni de militars, ni de descobridors de continents. Estic parlant d'un seguit de persones que es llevaven al matí per fer riure i fer disfrutar els contertulians i els amics"

FRANCESC PUJOLS (PAS-DOBLE SURREALISTA)

Per Quimi Portet
(Disc "La terra és plana", 2004)

Canto al filòsof, canteu amb mi!
en bella llengua del Llemosí.

Cantem-ho:
L'art és donar vida diu Francesc Pujols;
com Rusiñol, en Casas i el gran Gaudí

Sisa, Pau Riba, Miró i Dalí.
Manolo Vázquez, l'Albert i en Josep Pla.

Els vegetarians no hauran de patir,
ja matarem un bròquil si veniu a dinar.

A Francesc Pujols volem cantar
amb aquest pas-doble clar i català.

Més cantarem quan pel fet de ser d'aquí,
anant pel món ho tindrem tot pagat.

En Lluís Massana, en Raimon, la Bonet;
Llach, Coromina i amb modèstia en Portet.

A Francesc Pujols volem cantar
amb aquest pas-doble clar i català,
que també canten els àngels del cel
que aquests de tontos no en tenen un pèl.

Al gran filòsof, hereu d'en Llull,
avui cantem encesos, la sang ens bull,

trempen la lira de l'Ausiàs March
les belles senyorettes del "Turó Parc".

PUJOLS SEGONS DALÍ

(EXTRACTES DE *LES PASSIONS SEGONS DALÍ*, DE LOUIS PAUWELS)

Edicions Destino ha editat per primera vegada en català el llibre de Louis Pauwels *Les passions segons Dalí*, inclòs al segon volum de l'Obra Completa del geni empor-

francesc Pujols, filòsof desconegut, un altre català místic, gran admirador de Ramon Llull, en una apologia dedicada a Gaudí assegurava que Déu rebria a Espanya la seva gran celebració i alhora el cop de gràcia, que per això si'hi estava construint la fabulosa Sagrada Família, com s'engreixa a un porc abans de la matança" (Pauwels)

"De totes les bellses del cos humà, els collons són els que em causen un efecte més gran. Quan els contemplo sento un entusiasme metafísic. El meu mestre Pujols deia que són els receptacles dels éssers no concebuts. Per això a mi em recorden les invisibles i incorruptibles presències celestials" (Dalí)

"Pujols demostrava que el cassicisme francès és un germanisme emmascarat, una traïció a l'herència, i es pronunciava, no tant a favor de la independència, com de l'hegemonia de Catalunya" (Pauwels)

"Jo, Dalí, us anuncio que el pensament de Ramon Llull i de Pujols dominarà el món" (Dalí)

"Algún dia, la necessitat farà universal la visió catalana, en què

*Conversa a la Torre de les Hores de Martorell
a les acaballes dels anys cinquanta (part 1)*

FRANCESC PUJOLS versus CARLES SINDREU

El poeta Sindreu i Pujols

PUJOLS: Jo vaig viure 45 anys a Barcelona fins que vaig veure que havia arribat l'hora de venir aquí, i tancar-me en un poble, i fugir de totes les temptacions del món. I ara, com que de temptacions ja no en tinc... Ara m'estic aquí, realitzant l'ideal de la meua vida, que és viure en una casa només que per treballar. Per fer el que haig de fer. I ho faig. Però també m'agrada que de tant en tant em vinguin a veure.

SINDREU: Jo tenia molta por de molestar-vos.

P: Oh, escolteu, si fos cada dia us diria que no, però de tant en tant em fa respirar...

PUJOLS: En Picasso se'n va anar a París abans de tancar Els Quatre Gats... En Picasso té un any més que jo. Va marxar cap a París i va passar uns grans drames i dificultats com passen els grans artistes. I es va obrir un camí meravellós. Va arribar a ser un déu. En Picasso té una qualitat, i és que no pot estar sense treballar. I és clar, això, a la llarga... Tenia una sensibilitat privilegiada que va guanyar aquí. En Picasso va venir de Galícia, a aquí, amb el seu pare que era andalús, que era de Màlaga. I va conèixer l'ambient nostre, aquell ambient que hi havia aquí de renovació artística. I es va enamorar d'en Casas. El que va donar el camí que era té en Picasso va ser

en Casas. Això no ho sap ningú. El que va donar l'entrada en el món de l'art a en Picasso va ser en Casas. Ell va a començar a fer retrats com en Casas i se seguida els va superar. Comprèn? I després hi va haver un moment que va voler imitar a en Nonell.

SINDREU: D'aquest us en volia parlar, jo...

P: Ah... ara hi som, amb en Nonell! Quan en Picaso va intentar imitar a en Nonell, va ser prou viu, prou astut per deixar-ho córrer.

S: Ja ho preveia, que no hi arribaria!

P: Perquè en Nonell, és el pintor més gran que hem tingut nosaltres. Els que vàrem tenir la sort de conèixe'l ja ho veiem, que era un gran artista. Jo li deia a en Nonell: "Vós no heu de pintar, perquè parlant amb vós ja es veu que sou un gran pintor". I va morir amb 37 anys.

S: De què va morir?

P: Del tifus.

S: La ciència moderna, en aquest cas sí que l'hauria salvat.

P: I tal, home, i tal! Jo he sigut curat de la tuberculosi gràcies a l'estreptomocina. Jo no us en
a la pàgina següent

PUJOLS vs. SINDREU*de la pàgina anterior*

dic mal, de la ciència. Jo us dic que prou feina tinc per mi. Jo no em puc preocupar del que estudien els gran científics, perquè, veureu, ells tenen la seva feina i jo tinc la meva.

S: Aquests avenços científics d'ara, i aquestes previsions que hi ha, estan en pugna amb la vostra Hiparxiologia o bé la corroboren?

P: No, no, no... Jo tinc el principi que la ciència universal només pot viure corroborada per les ciències particulars. Escolteu, jo les ciències particulars no les puc estudiar com les estudien els professionals, però n'estic sempre al corrent. Jo no estic al corrent dels altres filòsofs...

S: En Sartre, per exemple...

P: Tot això a mi no m'interessa, perquè a mi m'interessa la meva, de filosofia... No solsament no sóc enemic de les ciències particulars, sinó que en depenc. Jo en depenc, d'aquestes ciències. Perquè si troben una cosa que em contradia a mi... Jo no em puc estar aquí sol fent les meves elucubracions. Jo estic d'acord amb totes les ciències

particulars. Si la filosofia no ha progressat fins ara, és perquè les ciències particulars no li han donat facultats. Això és molt important.

S: Sí que ho és...

P: El que jo faig ara sense l'avenç de les ciències particulars no es podria fer. S'hauria de fer en teoria, però no es podria demostrar. Sí, no, no... Sindreu... amb això sí que estic vigilant. Amb això sí que no em trobaran adormit! Per exemple, jo demostro l'existència del cel, que és un estat en que nosaltres arribarem abans de ser separats absolutament de la matèria. Perquè tingui present que jo sóc catòlic, eh?

S: Vós sou catòlic?

P: Catòlic! Jo crec en Déu, en l'ànima, i en l'altra vida. Doncs això és ser catòlic! Ara, el que no sóc és cristià, perquè no crec en la resurrecció de la carn... Que no ho veu? Mireu, aquí passa una cosa: jo culpo el cristianisme de l'ateïsmes que hi ha avui al món. *(continuarà)*

**Pujols,
reviscut
al teatre**

La companyia de Teatre Kaddish ha portat a l'escenari *Els Miracles de Francesc Pujols*, dramatització del llibre *Francesc Pujols vist per ell mateix*, on ell parla i Artur Bladé i Desumvila, en un autèntic tour de force literari, redacta. L'obra de teatre és un monòleg fascinant, "verídica", creïble, que admira els entesos en Pujols i que és pedagògica i amena per a qui no el coneix. És esfereïdor com Arnau Puig realitza el gest representatiu de Pujols: avançar el llavi inferior separant el jo i el no jo en la contemplació panoràmica de l'entorn.

L'obra s'ha representat al Prat de Llobregat, a Martorell, a la sala de la Torre de les Hores, on Pujols va enraonar, pensar i escriure, a Barcelona, al teatre Artenbrut i a l'Ateneu Barcelonès, on Pujols va exercir el seu mestratge. L'equip està format per Xavier Giménez, director; Dolors Juárez, escenògrafa; Arnau Puig, actor; i Victòria Vilà, música. Si voleu clarícies sobre la seva feina o voleu que Kaddish actui a la vostra vila, poseu-vos-hi en contacte: teatrekaddish@hotmail.com

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

Nom i cognoms:.....
 Domicili..... Núm. pis porta.....
 Codi Postal: Població:

Telèfon: e-mail:

Vull ser soci de l'Associació Francesc Pujols per la mòdica quantitat de 15 euros cada any. Faré efectiu el pagament mitjançant:

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA _____

TALÓ BANCARI A NOM DE L'ASSOCIACIÓ FRANCESC PUJOLS _____

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Sr. Director,

prego que fins a nou avís faci efectius a l'Associació Francesc Pujols els rebuts que presentin amb càrrec al compte núm:

.....
 ENTITAT OFICINA NÚM. D.C. C/C

Data:

Signatura:

Trameteu aquesta butlleta a:
Associació Francesc Pujols
 Aragó, 184, baixos, interior
 08015 Barcelona